

บทที่ 8

ปัญหาของการใช้โครงสร้างที่ได้อธิบายการกั้มจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์

เกี่ยวกับยอดการกั้มจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ เราต้องยอมรับว่ายอดการกั้มที่ธนาคารพาณิชย์ปรารถนาย่อมแตกต่างจากยอดการกั้มที่เกิดขึ้นจริง ๆ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าในโลกความเป็นจริง การไหลของเงินทุนระหว่างประเทศไม่ได้เป็นไปอย่างเสรี การควบคุมการไหลเข้าออกของเงินทุนของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง มักจะทำให้การไหลของเงินทุนระหว่างประเทศไม่ได้เป็นไปตามกฎของอุปสงค์และอุปทาน ประเทศที่เป็นเจ้าของเงินทุนอาจจะควบคุมการไหลออกของเงินทุนเพื่อแก้ปัญหาดุลการชำระเงินขาดดุลส่วนประเทศที่เป็นเจ้าของเงินทุนอาจจะควบคุมการไหลเข้าเพื่อแก้ปัญหาเงินเพื่อ อิทธิพลของการควบคุมและตัวแปรค่าอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดความแตกต่างไปอาจเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$Bf = \infty Bf^* \quad ; \quad 0 < \infty < 1$$

Bf = ยอดการกั้มจากต่างประเทศที่เกิดขึ้นของธนาคารพาณิชย์

$\infty = 1$ ถ้าหากว่าการควบคุมการไหลเข้าออกของเงินทุนของรัฐบาลและอิทธิพลของตัวแปรค่าอื่น ๆ ไม่มีผลต่อการกั้ม

$\infty < 1$ ถ้าหากว่าการควบคุมการไหลเข้าออกของเงินทุนของรัฐบาลและอิทธิพลของตัวแปรค่าอื่น ๆ มีผลทำให้ยอดการกั้มที่เกิดขึ้นจริง ๆ น้อยกว่ายอดการกั้มที่ธนาคารพาณิชย์ต้องการ

Bf^* = ยอดการกั้มจากต่างประเทศที่ธนาคารพาณิชย์ปรารถนา

เพราะฉะนั้นอาจกำหนดค่าของ ∞ ได้เป็นสมการดังนี้

$$\infty = 1 + \sum_{i=1}^n \beta_i y_i \quad ; \quad y_i \geq 0, \beta_i < 0, \\ i = 1, 2, 3, \dots$$

β_i = ผลรวมของ y_i ที่มีต่อการกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์

y_i = ตัวแปรค่าต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลทำให้การกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ไม่เป็นไปตามปรารถนา

เมื่อแทนค่า ∞ แล้วสมการจะเป็นรูป

$$Bf = (1 + \sum_{i=1}^n \beta_i y_i) Bf^* \quad ; \quad y_i \geq 0, \beta_i < 0, \\ i = 1, 2, 3, \dots$$

หรือ

$$Bf/NW = (1 + \sum_{i=1}^n \beta_i y_i) (a_0 + a_1 Rdep + a_2 Rredis \\ + a_3 RBtL + a_4 RLod + a_5 Rdis \\ + a_6 RB + a_7 RBfUS + a_8 RBfUK \\ + a_9 RBfEU + a_{10} Dep/NW \\ + a_{11} Rdis/NW + a_{12} BtL/NW \\ + a_{13} Lod/NW + a_{14} DepBt/NW \\ + a_{15} M/NW)$$

สาเหตุต่าง ๆ ที่เมื่อพิจารณาแล้วอาจทำให้ค่า Bx แตกต่างจาก Bx^* มีดังนี้

①. เงินสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทย ซึ่งธนาคารในต่างประเทศอาจ
จะใช้เป็นตัวเลขพื้นฐานในการพิจารณาว่าจะให้เครดิตแก่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศใดเป็น
จำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม ถ้าหากเงินสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทยมีมาก
ก็อาจจะเต็มใจและปรารถนาที่จะให้กู้ยืมได้เป็นจำนวนมาก

2. ทรัพย์สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย น่าจะเป็นตัวเลขใน
การพิจารณาเกี่ยวกับการให้เครดิตของธนาคารในต่างประเทศ เพราะถ้ามีจำนวนมากก็เป็นที่
น่าเชื่อถือและยินดีที่จะให้เครดิตมากขึ้น

3. หนี้สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ก็น่าจะเป็นตัวเลขใน
การพิจารณาเกี่ยวกับการให้เครดิตของธนาคารในต่างประเทศ เพราะเป็นการแสดงถึง
ความสามารถในการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์

4. สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยอาจจะต้องมีการพิจารณาว่า สภาพเศรษฐกิจ
อยู่ในระยะเหมาะสมที่จะให้เครดิตหรือไม่ ถ้าหากเศรษฐกิจอยู่ในระยะรุ่งเรืองทางผู้พิจารณา
ก็อาจจะยินดีให้กู้ยืมได้มาก ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

4.1 สภาวะเงินเฟ้อหรือมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้นหรือไม่ เพราะจะทำให้
ตัวเลขต่าง ๆ ที่ได้รับคลาดเคลื่อนผิดความจริงไป

4.2 สินค้าหลักซึ่งเป็นที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ของประเทศมีหลายชนิดและ
จำนวนมากหรือไม่ และราคาสินค้ามีแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ถ้าหากความ
ต้องการของโลกเปลี่ยนไปจากเดิม เพราะถ้าราคาสินค้ามีความยืดหยุ่นมากก็จะมีผล
กระทบกระเทือนต่อค่าของเงินได้มาก

4.3 มีกองทุนควบคุมเงินตราภายในประเทศหรือไม่ และกองทุนนี้ดำเนินงาน
อย่างมีประสิทธิภาพเพียงไร เพราะการดำเนินงานของกองทุนนี้จะมีผลโดยตรงต่อการกำหนด
ค่าของเงินตราต่างประเทศ

5. สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย ก็อาจมีผลต่อการพิจารณาว่าประเทศ
ไทยเหมาะสมที่จะได้รับเครดิตมากเพียงใด ซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

5.1 ประเทศไทยกำลังอยู่ในภาวะสงคราม หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้หรือไม่ ถ้าหากว่าจากข่าวต่าง ๆ ที่ต่างประเทศได้รับ แสดงถึงมีแนวโน้มมาก ก็จะทำให้การขอเครดิตจากต่างประเทศยากขึ้น

5.2 เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลมีลักษณะเช่นไร และมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลภายในประเทศอย่างไรบ้าง และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลแล้ว ธุรกิจของผู้ที่มา ก็จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ซึ่งน่าจะเป็นข้อพิจารณาเกี่ยวกับเครดิต

5.3 การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์รอบบ้านของประเทศไทย เกี่ยวกับลัทธิการเมืองและปฏิกริยาภายในประเทศ จะทำให้ภาพพจน์ของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ในสายตาของชาวต่างประเทศอาจจะเป็นการเสี่ยงมากในการให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

5.4 ความสงบภายในประเทศ เช่น การก่อการร้าย การสไตรคต่าง ๆ เป็นต้น

ธนาคารต่างประเทศผู้ใหญ่มักพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ แล้ว ก็จะจัดอันดับชั้นของลูกค้านั้นแยกตามประเทศ จากที่ที่สุกและรองลงไป จากนั้นจึงจะดูปริมาณงาน ฐานะความมั่นคงของธนาคารพาณิชย์ผู้กู้ยืม เพื่อจัดลำดับอีกครั้งหนึ่ง เพื่อกำหนดวงเงินเครดิต รวมทั้งอัตราดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการกู้ยืม ซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างกัน การกู้ยืมอาจเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะหรือหลายวัตถุประสงค์รวมกัน เป็นการกู้ระยะเวลายาวนานไม่เกิน 180 วัน และส่วนใหญ่เป็นเครดิตเพื่อการส่งสินค้าเข้า

นอกจากนี้ยังอาจมีสาเหตุที่ขึ้นอยู่กับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเองที่ทำให้การกู้ยืมแตกต่างกันไป เช่น

6. การเรียนรู้เกี่ยวกับตลาดต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยอาจจะตามไม่ทันเหตุการณ์ต่าง ๆ ในต่างประเทศ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะจำนวนผู้บริหารงานที่จบจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ที่ทำงานกันต่างประเทศ หรือจำนวนธนาคารตัวแทนที่ธนาคารพาณิชย์ตั้งอยู่ในต่างประเทศ ถ้าหากมีจำนวนมากก็ทำให้สามารถขอกู้ยืมได้มากตามความปรารถนา

7. ความล่าช้าในการปรับตัวของธนาคารพาณิชย์ เมื่อภาวะการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ความล่าช้าในการปรับตัวเกิดขึ้นเนื่องจากการปรับตัวทั้งทางด้านทรัพย์สินและหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ มักจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่าย ธนาคารพาณิชย์จะต้องสิ้นเปลืองทั้งเงินและเวลาในการหาข้อมูลมาประกอบการพิจารณา และในการดำเนินงานปรับตัวให้เป็นไปตามแผน นอกจากนี้ในบางกรณียังมีความล่าช้าเกี่ยวกับการขออนุมัติธนาคารแห่งประเทศไทยอีก ถ้าหากว่าต้องยื่นเรื่องต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

จากสาเหตุต่าง ๆ ที่ได้อธิบายมา เมื่อพิจารณาแล้วเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะนำมาประกอบเป็นตัวแปรค่าเพื่อให้ได้แบบจำลองที่สมบูรณ์แบบ ทั้งนี้เพราะสาเหตุบางอย่างมีความยุ่งยากในการวัดค่าเท่าที่สามารถจะนำมาใช้ได้ดีกว่ามีบางตัวเท่านั้น เช่น เงินสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทย ทรัพย์สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ และหนี้สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

ถ้ากำหนดให้

$$\begin{aligned} Res_{-1} &= \text{เงินสำรองระหว่างประเทศของประเทศไทยเมื่อสิ้นปีก่อน} \\ FA_{-1} &= \text{ทรัพย์สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเมื่อสิ้นปีก่อน} \\ FL_{-1} &= \text{หนี้สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเมื่อสิ้นปีก่อน} \end{aligned}$$

แบบจำลองใหม่ก็จะเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} Bf/NW &= (1 + b_1 Res_{-1}/NW_{-1} + b_2 FA_{-1}/NW_{-1} + b_3 FL_{-1}/NW_{-1}) \\ & (a_0 + a_1 Rdep + a_2 Rredis + a_3 RBtL + a_4 RLod \\ & + a_5 Rdis + a_6 RB + a_7 RBfUS + a_8 RBfUK + a_9 RBfEU \\ & + a_{10} Dep/NW + a_{11} Redis/NW + a_{12} BtL/NW + a_{13} Lod/NW \\ & + a_{14} DepBt/NW + a_{15} M/NW) ; b_1, b_2, b_3 < 0 \end{aligned}$$

จากลักษณะของแบบจำลอง จะเห็นได้ว่าเป็นแบบสมการที่ไม่ใช้เส้นตรงและมีตัวแปรค่าหลายตัว การทำสมการถดถอยค่อนข้างจะยุ่งยากและซับซ้อนมาก จึงทำให้เกิดปัญหาทาง

คำนวณวิธีการ เพื่อแก้ปัญหาที่ยุ่งยากและซับซ้อน จึงขอนำวิธีการทำให้เป็นสมการเส้นตรงมาใช้ และประมาณการให้เป็นสมการเส้นตรง

ข้อสมมุติฐาน ให้ความสัมพันธ์ของการกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย กับตัวแปรค่าต่าง ๆ ในแบบจำลองเป็นแบบเส้นตรง

แบบจำลองจะเปลี่ยนเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} Bf/NW &= a_0 + a_1 Rdep + a_2 Rredis + a_3 RBtL \\ &+ a_4 RLod + a_5 Rdis + a_6 RB \\ &+ a_7 RBfUS + a_8 RBfUK + a_9 RBfEU \\ &+ a_{10} Dep/NW + a_{11} Redis/NW + a_{12} BtL/NW \\ &+ a_{13} Lod/NW + a_{14} DepBt/NW + a_{15} M/NW \\ &+ a_{16} Res_{-1}/NW_{-1} + a_{17} FA_{-1}/NW_{-1} + a_{18} FL_{-1}/NW_{-1} \end{aligned}$$

โดย

- Bf/NW = อัตราส่วนของยอดกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์กับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
- $Rdep$ = อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ผู้ฝากภายในประเทศ
- $Rredis$ = อัตรารับช่วงซื้อลดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดกับธนาคารพาณิชย์ในการนำตั๋วที่รับซื้อลดจากลูกค้ามาขาย
- $RBtL$ = อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยคิดกับธนาคารพาณิชย์ในการกู้ยืมโดยใช้พันธบัตรรัฐบาลเป็นประกัน
- $RLod$ = อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ากรณีให้กู้และซื้อลด
- $Rdis$ = อัตราซื้อลดที่ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้า สำหรับตั๋วที่สามารถนำไปขายลดกับธนาคารแห่งประเทศไทยได้

RB	=	อัตราดอกเบี้ยจากพันธบัตรรัฐบาล
RBFUS	=	อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของตั๋วเงินคลังสหรัฐอเมริกาที่มีกำหนดระยะเวลา 3 เดือน (The 3-month U.S. Treasury Bills Rate)
RBFUK	=	อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของตั๋วเงินคลังอังกฤษที่มีกำหนดระยะเวลา 3 เดือน (The 3-month U.K. Treasury Bills Rate)
RBFEU	=	อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยของตลาดยูโรดอลลาร์ที่มีกำหนดระยะเวลา 3 เดือน (The 3-month Eurodollar Deposit Rate)
Dep/NW	=	อัตราส่วนของยอดเงินฝากธนาคารพาณิชย์กับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
Redis/NW	=	อัตราส่วนของยอดเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยซื้อลดตั๋วจากธนาคารพาณิชย์กับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
BtL/NW	=	อัตราส่วนของยอดเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์กู้จากธนาคารแห่งประเทศไทยกับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
Lod/NW	=	อัตราส่วนของยอดเงินใหญ่และซื้อลดแก่ลูกค้าของธนาคารพาณิชย์กับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
DepBt/NW	=	อัตราส่วนของยอดเงินฝากธนาคารพาณิชย์ฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทยกับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
M/NW	=	อัตราส่วนของยอดสินค้าเข้าของประเทศไทยกับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์
Res ₋₁ /NW ₋₁	=	อัตราส่วนของยอดเงินสำรองระหว่างประเทศของไทยเมื่อสิ้นปีก่อนกับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์เมื่อสิ้นปีก่อน
FA ₋₁ /NW ₋₁	=	อัตราส่วนของยอดทรัพย์สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์เมื่อสิ้นปีก่อนกับยอดทรัพย์สินของธนาคารพาณิชย์เมื่อสิ้นปีก่อน

FL₋₁/NW₋₁ = อัตราส่วนของยอดหนี้สินต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์เมื่อสิ้นปีก่อน
กับยอดทรัพย์สินสุทธิของธนาคารพาณิชย์เมื่อสิ้นปีก่อน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย